

Uudenmaan ELY-keskus

UUDELY/7017/2022

Lausunto Seepsula Oy:n Senkkerin luoteisosan louhintaa ja maanvastaanottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa Seepsula Oy:n Senkkerin luoteisosan louhintaa ja maanvastaanottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Hankealue sijaitsee Tuusulassa Ruotsinkylässä lähellä Vantaan kaupungin rajaa.

Uudenmaan liitto antoi hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausunnon marraskuussa 2022. Uudenmaan liitto kiinnitti edellisessä lausunnossaan huomiota hankekuvaukseen, hankkeen liikenteellisiin vaikutuksiin, luontoarvoihin ja ekologisiin yhteyksiin, maisemavaikutuksiin sekä elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen kohdistuviin vaikutuksiin.

Hankekuvaus ja suojavallin toteutustapa

Uudenmaan liitto totesi edellisessä lausunnossaan, että "Esitetyn kuvauksen perusteella on vaikeaa muodostaa hankkeesta selkeää kokonaiskuvaa. Kuvausta on tarpeen täydentää mm. toiminnan luonteen (kesto ja laajuus), sekä perusteluiden ja hankkeen tavoitteiden osalta."

Hankekuvausta on täydennetty ja kuvauksen perusteella saa käsityksen hankkeen teknisestä toteutuksesta. Suojavallin tarpeellisuus melun- ja pölyntorjunnan kannalta jää kuitenkin edelleen epäselväksi.

Selostuksen mukaan Seepsulan nykyisen toiminta-alueen toiminta ei ole ylittänyt ympäristöluvan meluarvoja ja myös hiukkasten pitoisuudet ovat olleet alle raja-arvojen. Selostuksesta ei myöskään käy ilmi, että hankealueelle tai nykyiselle toiminta-alueelle olisi tulossa toimintaa, joka vaatisi hankkeen vaihtoehtojen mukaiset suojavallit melun ja pölyn leviämisen estämiseksi. Suojavallin tarpeellisuus jää selostuksessa osoittamatta.

Sinänsä aurinkoenergian rakentaminen on kannatettavaa ja maakunnan ilmastotavoitteiden mukaista. Maakunnan tavoitteiden mukaista olisi myös pitäytyminen olemassa olevassa rakenteessa ja vaalia rakentamattomia alueita. Hankesuunnitelman mukainen suojavalli, jonka päälle tulisi aurinkopaneeleita, sijoittuu selostuksen mukaan alueelle, joka on tällä hetkellä pääosin metsäaluetta ja luonteeltaan luonnonympäristöä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tarkoituksenmukaisempi ratkaisu

aurinkoenergia-alueen rakentamiseen olisi hyödyntää esimerkiksi hankealueen viereisiä brownfield-alueita, joiden luontoarvot on jo hävitetty.

Maakuntakaavan yleisissä suunnittelumääräyksissä todetaan, että alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja. Lisäksi määräyksessä todetaan, että laajat yhtenäiset luonnon- ja kulttuurimaisema-alueet tulee ottaa huomioon ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen kehittämisen sekä luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta. Laajojen, yhtenäisten rakentamattomien alueiden pirstomista ja pinta-alan pienentämistä on vältettävä erityisesti taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolisilla alueilla.

Ekologiset yhteydet

Arviointiselostuksessa kuvataan maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinä seuraavasti ”Luontoarvo 1. Maakuntakaavaan (Uusimaakaava 2025) on merkitty ekologinen yhteystarve, joka kulkee hankealueen länsipuolelta.” Kyseessä on Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuus, tarkemmin Helsingin seudun vaihemaakuntakaava (mittakaava 1: 250 000). On huomattava, että kyseinen maakuntakaavamerkinä on sijainniltaan yleispiirteinen. Sen osoittaman yhteyden ei siis voi katsoa kulkevan tarkalleen maakuntakaavassa osoitetussa sijainnissa. Arviointiselostuksessa s. 83 esitetty väite ”Hankealueen pohjoispuolella kulkee ekologinen runkoyhteys.” ei siis ole perusteltu. Toisaalla selostuksessa todetaan, että ”Kasvillisuuden poistaminen hankealueelta vaikuttaa hankealueen läpi kulkevaan ekologiseen yhteyteen (luontoarvo 1) niin, että se katkeaa metsäisiltä osiltaan.” Muun muassa nämä kohdat tekevät ekologisen yhteyden käsittelystä selostuksessa epäselvää ja ristiriitaista.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee tarkastella maakunnallisen ekologisen yhteyden tarkempi sijainti, laajuus, toimivuus ja toteuttamismahdollisuudet, mukaan lukien yhteyden vahvistamisen keinot. Hankealueella on metsäisenä alueena erityisesti merkitystä maakunnallisen ekologisen yhteyden toiminnalle, osana harvoja Keski-Uudenmaan itä-länsisuuntaisia yhteyksiä. Ilmastonmuutos korostaa tarvetta toimiville ekologisille yhteyksille, jotta lajisto voi sopeutua muutokseen.

Viheryhteyttä koskeva selvitys (Matilainen 2023) on puutteellinen maakunnallisen ekologisen yhteyden käsittelyn osalta. Se ei ota lähtökohdaksi huomioon kaavajärjestelmän tarkentuvaa luonnetta eikä yksityiskohtaisen suunnittelun roolia tarkentavana suunnitteluna. Maakuntakaavan ohjausvaikutusta ja merkintää on tulkittu väärin viheryhteystarpeen osalta. Myöskään Uudenmaan ekologisten verkostojen Zonation-analyysien perusteella -selvitystä (Uudenmaan liitto 2018) ei ole hyödynnetty hankealuetta koskien oikein eikä riittävällä tavalla. Hankealue sijoittuu Uudenmaan liiton selvityksen mukaan Kirkkonummen-Nuuskion verkoston osaksi. Uudenmaan liiton selvityksestä on hyödynnetty ilmeisesti vain laajoja verkostokokonaisuuksia koskevaa osuutta ja siltäkin osin mainitaan väärin verkoston (Pohjois-Uudenmaan verkosto) tietoja.

Arviointiselostuksen kannalta oleellista on tarkastella edellä mainitun selvityksen (2018) tietoja Uudenmaan ekologisista yhteyksistä (laajat hyvin kytkeytyneet alueet ja ekologiset käytävät) ja tarkentaa yhteyksiä koskevia tietoja. Arviointiselostuksessa ei ole riittävästi arvioitu, miten hankealueeseen kuuluva metsäalue ja/tai suunnitelmassa esitetty suojavalli toimii ekologisena yhteytenä hankkeen aikana ja sen jälkeen, eikä ole tunnistettu merkittäviä epävarmuustekijöitä, joita kuitenkin tyypillisesti ekologisten yhteyksien toimivuuteen liittyy. **Uudenmaan liitto katsoo, että arviointiselostusta tulee ekologisen yhteyden tarkastelun osalta täydentää.**

Jatkossa lupavaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota maakunnalliselle ekologiselle verkostolle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseen ja maakuntakaavassa viheryhteystarvemerkinällä tavoitteellisena osoitetun yhteyden vahvistamiseen. Lieventämisessä keskeistä on selostuksessakin mainitun metsäisen vyöhykkeen jättäminen hankkeessa käyttöön otettavan alueen luoteis- ja pohjoispuolelle, sillä läjitettävän vallin osalta kestää pitkään, ennen kuin häiriöille alttiimmat lajit voisivat yhteyttä sen alueella kasvillisuuden suojassa jälleen käyttää.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa todetaan vaihtoehdon 1 osalta seuraavaa: "Maakuntakaavan mukainen viitteellinen liikenteen yhteystarve (kehä IIII) on huomioitava, ja yhteensovittaminen hankkeeseen edellyttää jatkosuunnittelua. Jatkosuunnittelussa huomioitavia elementtejä ovat myös hankealueelle johtavat liikenteen yhteystarpeet Logistiikkaterminaali–Hanko-Hyvinkää rata ja Tallinnatunneli–logistiikkaterminaali". Uudenmaan liitto toteaa, että Kehä IV:n yhteensovittaminen hankkeen kanssa koskee kaikkia hankkeen vaihtoehtoja. Myös maakuntakaavassa osoitettu Tallinna-tunneliin liittyvä tavaraliikenteen yhteystarve lentoasemalta rahtiterminaaliin ja rahtiterminaalista Hanko–Hyvinkää-radalle sekä Tallinna-tunneliin liittyvät rahtiterminaalien toteuttamismahdollisuudet ovat kaikkia hankevaihtoehtoja koskevia, jatkosuunnittelussa huomioitavia tekijöitä.

Hankkeen aiheuttamat muut liikenteelliset vaikutukset on arvioitu arviointiselostuksessa riittävällä tasolla.

Paula Autioniemi
Va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Kaarina Rautio
Suunnittelupäällikkö

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo